

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

KARŞILAŞTIRMALI SİYASAL SİSTEMLER

Yapısal-İşlevsel Yaklaşım: Kurumsal-yapısal yaklaşımlara bir tepki olarak ortaya çıkmıştır.

John Stuart Mill, karşılaştırma yöntemi kullanarak siyasal olay ve gelişmeleri açıklamak üzere uyuşma yöntemi ve fark yöntemini ortaya koyan düşünürdür.

Dahl çoğunluğun yönetimi anlamına gelen **POLİARŞİ (POİYARCHS)** kavramını önermiştir.

Yönetilenlerin çoğunluğunun seçim ve yönetim sırasında etkili olması esasına dayanan çoğunlukçu (majoritarian) demokrasi ilk uygulama modelini Britanya'da geliştirdiğinden **Westminster tipi demokrasi** diye anılmaktadır.

Konfederasyon üniter devletin tam tersi özellikte olup merkezi hükümeti fevkalade zayıf ve çok az konuda karar alma meşru yetkine sahiptir. **İsviçre, bir konferasyondur.**

Britanya toprakları üzerinde **İngiltere (England), İskoçya, (Scotland), Galler (Wales) ve Kuzey İrlanda (Ulster)** olmak üzere dört bölgeden oluşan Birleşik Krallık, dünya dillerinin birçoğunda ve Türkçe'de de kısaca İngiltere olarak anılmaktadır.

Birleşik Krallık, Avrupa Birliği'ne **1972** yılında üye olmuş ve 2016 yılında üyelikten çıkma kararı almıştır.

Britanya'nın yazılı bir anayasası bulunmamaktadır.

Britanya parti sistemiyle ilgili; iki siyasal partiden birisinin iktidar, diğerinin de muhalefeti oluşturduğu iki parti sistemidir.

Fransa, Batı Avrupa coğrafyasında yer alan bir ülkedir. Fransa, Avrupa coğrafyasının en eski devletlerinden biridir. Batı Avrupa coğrafyasının en eski devletlerinden biridir. Yarı başkanlık rejimini öngörür. Önemli siyasal sorunlarında en yetkili makam Cumhurbaşkanlığıdır.

Fransız yaşamının yönlendiricisi en temel kurum **okul** olarak nitelendirilmekte ve öğrencilere cumhuriyetçi olmayı ve dünyevi düşünmeyi aşılacaktır.

Fransız Anayasası, kuvvetler ayrılığı ilkesi uyarınca **Bakanlar kurulu üyelerinin hükümet üyeliğinin yanı sıra parlamento üyesi olmasını engellemektedir.**

Amerika Birleşik Devletleri Rusya, Kanada ve Çin'den sonra dünyanın dördüncü büyük ülkesidir. **1783 yılında bağımsızlığını kazanmıştır.**

"HAKLAR KANUNU" (BILL OF RIGHTS) olarak bilinen ilk 10 değişiklik ABD vatandaşlarının haklarını belirler ve **bireysel özgürlüklerle kanun önünde yargılanma sürecini** güvence altına almaktadır. Bu yasalar ilk Kongre'de 1789'da kabul edilmiş ve 1791'de anayasanın parçası haline gelmiştir.

HABEAS CORPUS İLKESİ yargıcın bir kişinin hangi hukuki gerekçe ile hapisanede tutuklu olduğunu açıklama zorunluluğu bulunması anlamına gelmektedir.

ARASINAV ÖNCESİ GÜMÜŞ NOT

KARŞILAŞTIRMALI SİYASAL SİSTEMLER

ABD Başkanları doğrudan halk tarafından seçilir.

Bölünmüş Hükümet kavramı, kongrenin bir parti, yürütmenin ise başka bir parti hakimiyeti altında olmasını ifade eder.

ABD siyasetindeki "lobicilik" faaliyetlerinin temel hedefi; kongre üyeleriyle birebir konuşarak bir yasa tasarısı hakkındaki görüşlerini etkilemektir.

Amerikan siyasi sisteminin üç ana politika yapıcı kurumu Başkanlık (Presidency), Kongre (Congress) ve Yüksek Mahkemedir. Daha önce de belirtildiği gibi Başkan (yürütme), Kongre (yasama) ve Yüksek Mahkeme (yargı) tarafından temsil edilen hükümetin üç organı arasında hem iş bölümü hem de kontrol ve dengeler sistemi bulunmaktadır.

KONGRE: Kongre ABD'de siyasi temsilin ve yasa yapımının ana kurumudur. **Kongre'nin en önemli örgütsel özelliği iki meclisli olmasıdır.**

Toplumdaki her kurumun, hükümet ve ajanları tarafından denetim altında tutulduğu, özgürlüklerin hiç olmadığı ve hatta rejim için tehdit olarak kabul edildiği rejimlere **totaliter rejimler** denir.

Yarı-başkanlık rejimleri: Parlamenter rejimlerle başkanlık rejimlerinin bir karması görüntüsünde olan melez rejimler olup yalnızca cumhuriyet ile yönetilen sistemlerde kullanılabilirler.

Yarı başkanlık rejimleri **ilk kez Birinci Dünya Savaşı sonrasında Almanya ve Finlandiya'da** 1919 yılında kurulmuşlardır.

Oydaşmacı Demokrasinin Parlamenter Rejimi: İsviçre başta olmak üzere, Hollanda, Belçika gibi Avrupa ve Lübnan gibi Asya ülkelerinde ise parlamenter rejim uygulamaları çoğulculuk esasına göre yaygınlık kazanmıştır.